

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Środę dnia 7 Stycznia r. s. 1851 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 28 grudnia.
NOWINY DWORU.

Na pierwszy dzień Bożego Narodzenia, o godzinie 10 zrana, zebrał się w Zimowym Jego Cesarskiej Mości pałacu, na kościelną paradę, Pułków Gwardyi znajdujące się w stolicy różnych rang osoby wojskowe, mające medale za kampanię 1812, i za wzięcie Paryża w 1814 roku. Woyska te, według rozporządzenia Jego Cesarzewiczowskiej Wysokości WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWEŁOWICZA, umieszczone były w salach Zimowego pałacu. Dowodził piechotą Jenerał-Adjutant *Uzakow*, a jazdą, Jenerał jazdy, Jenerał-Adjutant, *Depreradowicz*. W Galeryi portretowej, w której po obu stronach stała w szeregu uszykowana rota Pałacowych Grenadyerów, postawiony był naprzeciw portretu błogosławioney pamięci CESARZA ALEXANDRA PAWEŁOWICZA pulpit z obrazem Zbawiciela. O godzinie 11 zebrał się do ołtarza Nadworney Cerkwi Członkowie Najswiętszego Synodu; do pokoju gościnnego, Rządczyni Mingrelska, Damy Stanu, Kamer-Freyliny i Freyliny; w stołowym pokoju: Kawalerowie Dworu, Członkowie Rady Państwa, PP. Senatorowie, Jenerał i Fligel-Adjutanci, Jenerałowie, Sztabs i Ober-Oficerowie, mający wyżey pomienione medale, znajdowali się z woyskiem w salach. O godzinie 11, CESARZ JEGOMOŚĆ z CESARZOWĄ JEYMOŚCIĄ, z NASTĘPCĄ TRONU i z WIELKIM XIĘCIEM MICHAŁEM PAWEŁOWICZEM, Jaśnie Oświeconym XIĘCIEM *Piotrem* Oldenburskim i Ich Królewskimi Wysokościami Xiążętami *Alexandrem* i *Ernestem* Wirtemberskimi, raczyli wyszć ze swoich apartamentów, do gościnnego pokoju, a stamtąd w towarzystwie Dam Stanu, Freylin i Ministra CESARSKIEGO DWORU, przechodzić przez pokoje, gdzie stały woyska, które oddawały woyskową część z muzyką. Ztąd CESARSTWO ICHMOŚĆ, z całym, nader liczny orszak, raczyli udać się do cerkwi dla słuchania nabożeństwa, po ukończeniu którego, Nayprzewielebniejszy *Serafim* z Członkami Najswiętszego Synodu i Nadwornym Duchowieństwem odprawiał dziękczynne modły z przykleknieniem, za wybawienie Rossyi od najszyj nieprzyjacielskiego w 1812 roku. W czasie śpiewania, *Giebie Boże chwalemy*: rozlegał się huk 101 armatniego wystrzału z Petro-Pawłowskiej twierdzy. Potém NAWRZĘSA Familia, poprzedzana od Kamer-Furyera, Śpiewaków, Nayprzewielebniejszego Metropolity z Członkami Najswiętszego Synodu i Nadwornego Duchowieństwa, mając za sobą Damy stanu, Freyliny i Kawalerów Dworu, raczyła udać się do galeryi portretowej, do której też weszły wtenczas wszystkie Osoby, ozdobione medalami za kampanię 1812 roku i za wzięcie Paryża. Tam zaśpiewano długie lata CESARZOWI JEGOMOŚCI, CESARZOWEY JEYMOŚCI i całej NAYJAŚNIEJSZEY Familii; wieczna pamięć w Bogu spoczywającemu CESARZOWI ALEXANDROWI PAWEŁOWICZOWI; i długie lata całemu Rosyjskiemu Woysku; potém CESARSTWO ICHMOŚĆ, pogałowawszy Krzyż święty, i przyjąwszy od Członków Synodu powinszowania, udali się do woysk, które, iako też chorągwie, były przez Nayprzewielebniejszego Metropolitę pokropione święconą wodą. Ich CESARSKIE WYSOKOŚCI WIELKIE XIĘŻNICZKI, w małej cerkwi słuchały nabożeństwa, odprawianego przez Protiera G. P. *Pawskiego*.

Do stołu o godzinie w pół do czwartey w żółtym pokoju, zaproszeni byli J. O. Xiąże *Piotr* Oldenburski, P. Minister CESARSKIEGO DWORU Xiąże P. M. *Wołkoński*, i Xiąże A. N. *Golicyn*.

Wieczorem u CESARSTWA ICHMOŚĆ znajdowali się: Dama Stanu Hrabini M. W. *Kocubejowa*, Freyliny Xiężniczki: A. P. *Wołkońska*, L. A. *Chitkówna*, i S. A. *Urusowna*, A. O. *Rossetti*, L. T. *Baranowa* i W. I. *Dubieńska*; Minister CESARSKIEGO DWORU; Hrabia *Lanžeron* z żoną; Hrabia *Moden* z córką Hrabianką *Zofią*; Wielki-Marszałek Dworu A. K. *Naryszkin*; Mistrz Dworu Hrabia I. A. *Puszkina* z żoną; Wielki Mistrz Obrzędów Hrabia *Potocki*, Jenerał-Adjutanci: P. W. *Kutuzow* z żoną i córkami; Hrabia *Strogonow*; W. A. *Perowski*, i Hrabia S. F. *Apraksin*; Koniuszy Baron *Friedrichs* z żoną; Hrabini *Potocka*, z domu Xiężniczka *Sołtykówna*; i Adjutanci skrzydłowi: Xiąże *Suworow* z żoną, Xiąże *Urusow*, P. N. *Apraksin* i A. P. *Lazarew*.

Na drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, CESARZOWA JEYMOŚĆ z ICH CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI WIELKIMI XIĄŻĘTAMI: NASTĘPCĄ TRONU i KONSTANTYM NIKOŁAJEWICZEM, oraz z WIELKIMI XIĘŻNICZKAMI *MARYĄ*, *OLGĄ* i *ALEXANDRĄ* NIKOŁAJEWNAI słuchali nabożeństwa w małej nadworney Cerkwi. CESARZ JEGOMOŚĆ po godzinie iedenastej raczył wyjechać do rogatki narwskiej, dla przeprowadzenia Leyb-Gwardyi półku Finlandzkiego, który w tym dniu w pochod wyszedł.

— Wieczorem, w wigilię Bożego Narodzenia, CESARZOWA JEYMOŚĆ, w okrągłej sali, leżącej przed stołową, raczyła przygotować dla ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI WIELKICH XIĄŻĄT: NASTĘPCY TRONU, KONSTANTEGO NIKOŁAJEWICZA i WIELKICH XIĘŻNICZEK *MARYI*, *OLGI* i *ALEXANDRY* NIKOŁAJEWNY dziecinną ucztę, składającą się z ozdobionych konfiturami, poszłaceniami iabłkami i orzechami gałązek, na siedmiu stołach, na których rozstawione były dziecinne zabawki, porcelanowe, szklanne i inne rzeczy, na podarunek przeznaczone; o godzinie 7mej zebrały się do żółtego pokoju osoby, które otrzymały zaszczyt być zaproszonemi przez CESARZOWĄ JEYMOŚĆ: Jaśnie Oświecony Xiąże *Piotr* Oldenburski, Damy stanu Xiężna *Wołkońska* i *Adlerberg*, Freyliny: Xiężniczki A. P. *Wołkońska*, *Urusowna*, *Chitkówna*, A. O. *Rossetti*, L. T. *Baranowna* i W. J. *Dubieńska*, żona Koniuszego Barona *Friedrichsa*, Guwernantka J. T. *Baranowa*, żona Kamer-Junkra *Paszkowa*, Minister CESARSKIEGO DWORU Xiąże P. M. *Wołkoński*, Xiąże A. N. *Golicyn*, Jenerał Piechoty Hr. P. P. *Tolstoy*, Wielki-Łowczy Hrabia *Moden* z żoną i dwiema córkami, Jenerał-Maior K. K. *Merder* z żoną, Rzeczywiści Radzcy Stann *Szambo* i *Żukowski*, Pułkownik T. A. *Imatiew*, i Nauczyciele ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI, Sztabs-Kapitań *Juriewicz* i P. *Żyl*. (G. S. P.)

Tyflis dnia 14 listopada.

Trzydzieści lat, isk nastął początek panowania Rossyi za *Kaukazem*; ale z przyczyny kolejnego pomnażania się nabytków w tych stronach i z innych okoliczności, nad którymi się tu zastanawiać nie jest rzeczą przyzwoitą, ani publicznosci, ani Rządowi, dotąd jeszcze nie ma pewnego o tej krainie. Ostatnie zwycięstwa, zabezpieczywszy władzę Rossyi nad całą obszernością tej rozległej krainy, podały zgęzność Głównej Zwierzchności zrobić jego prawdziwe fi-

nansowe opisanie. Uskutecznienie tego przedsięwzięcia włożone było na teraźniejszego Gruzyskiego Cywilnego Gubernatora, Piotra Demjanowicza *Zawileyskiego*, przy назначeniu jego, w 1829 roku, Zwierzchnikiem tutejszej skarbowej ekspedycji, i w tym celu wyznaczeni zostali osobni urzędnicy. Pan Gubernator, widząc możliwość uskutecznienia tego przedsięwzięcia z korzyścią, tak dla Rządu, iako i dla nauk, we względzie których kraina zakaukaska obszernie odkrywa dla badacza pole, polecił wystanym przez siebie do Zakaukaskich prowincy urzędnikom, uczynić razem z finansowemi i statystycznymi opisaniem. Dla rychlejszego wypełnienia tak korzystnego przedsięwzięcia, P. *Zawileyski* starał się wybrać urzędników, którzy, tak ze sposobu edukacyi, byliby w stanie zapatrywać się na przedmioty pod względem korzystnym dla Rządu i przemysłu, oraz pod tym względem, pod jakim świat uczoney pogląda na Zakaukaską krainę, na to, zupełnie nowe pole badań? Główna miejscowa Zwierzchność, gotowa zawsze wspierać wszystkie pożyteczne zamiary, udzieliła mu chętnie wszystkich, jakie uczynić mogła pomocy, dla osiągnięcia zamierzonego przezeń celu.

W miesiącu sierpniu 1828 roku, urzędnicy, naznaczeni do takowego opisanie, rozpoczęli swoje podróże. Nie zważając na wszystkie przeszkody, które napotykali w czasie zwiedzania ludów dzikich, żyjących łupieżstwem; nie zważając na zabijający klimat, na przykrości dróg i na zaraźliwe choroby, grassujące w niektórych prowincyach zakaukaskich, niezmordowani ci badacze dotąd potrafili zwiedzić: *Imerecyą*, *Osetyą*, *Góralów*, mieszkających na Woienno-Gruzyskiej drodze, *Borczalińską*, *Kazachską*, i *Szamszadyńską* dystrykty, *Elizawetopolski* i *Telawski* okręgi, *Ormiański* obwód; prowincye: *Szyrwańską*, *Szekeńską* i *Karabachską*, oraz część południowego *Dagestanu*. Powodowani miłośnością ku temu wszystkiemu, co jest pożytecznem, poświęcali oni wszystko, byliby tylko zebrać, najrzetelniejsze szczegółowe wiadomości o tych miejscach, które opisywali. Niektórzy z liczby tych miłośników nauk zupełnie nadwątłili swe zdrowie, i pomimo wolnie przymuszani byli wyrzec się podróży. Jeden z nich stał się ofiarą cholery, grassującej w teraźniejszym roku.

Po ukończeniu zwiedzenia całej Zakaukaskiej krainy, będzie wydane na świat zupełne statystyczne iey opisanie. Nie podobna nie życzyć, aby ten projekt przyszedł do skutku. (P.P.)

ANGLIA.

Londyn dnia 21 grudnia.

Papiery publiczne. Konsolidy 8½; Rosyjskie 86½; kolumbijskie 17½; portugalskie 39; meksykańskie 36; hiszpańskie 15½.

PARLAMENT.

Na posiedzeniu izby parów dnia 14, lord *King*, złożył petycyą od *Southamptonu*, przeciwko dziesięcinom kościelnym, i z tej okoliczności oświadczył się, że jest przeciwnikiem tej instytucyi. Arcybiskup *Kanterburyski* i biskup *Londyński* podjęli się obrony ich przeciwko szanownemu lordowi, nie pochwalając nadużyć, jakie mogły się do nich zaprowadzić i odrzucając potrzebę niejakich odmian, których czas mógłby wymagać. Na posiedzeniu dnia 16, lord *King* złożył wiele petycyi przeciwko unii z Irlandyą. Poprawę, uczynioną przez gminy w bilu, dotyczącym się regencyi, zostały przyjęte. Na posiedzeniu dnia 17, lord *King* złożył petycyę, względem reformy parlamentu, ale cofnął ie na uczynioną uwagę hrabiego *Grey'a*, w przedmiocie nieuszanowania dla rządu, z iakiem one były ułożone.

— Izba Niższa, na posiedzeniu swém dnia 14, przyjęła większością 167 głosów wniosek P. *Littletona*, aby robotnicy otrzymywali swoją zapłatę w gotowym groszu, nie zaś w towarach. Na posiedzeniu dnia 15, z przyczyny nowego biskupa *Exeterskiego* doktora *Philpotts* który

posiadał wiele prebend, lord *Althorp* żywo i stanowczo oświadczył się przeciwko nadużyciom, które zostały wprowadzone do kościoła; wyrzekł, iż rząd tego nadal cierpieć już nie będzie. Na posiedzeniu, dnia 16, nowy członek parlamentu P. *Hoy*, wywarł swój gniew przeciwko P. *Hume*, którego nazwał *Głównym mistrzem prośb własnego utworu*; spodziewam się, przydał, iż jeżeli P. *Hume*, podobny do Don Kiszota, wystąpi znowu na pole, dla wspomagania iakichkolwiek zażaleń, weźmie nakoniec olbrzyma na młyn wietrzny i zostanie potłuczony; wtenczas będę miał ukontentowanie powiedzieć mu nagrobek: *pro-cumbit humi bos* (upadł wół). P. *Hume* podziękował za ten komplement, z którego się wielce z całą izbą naśmiał. Bil P. *Littletona*, dotyczący się zapłaty robotników gotowemi pieniędzmi, został poraz pierwszy odczytany.

— Rozruchy w *Manszester* trwały przez cały prześły tydzień, a ostatnie wiadomości z dnia 18 zgoda nie są zaspakajającemi. Kupa ludzi od 17 do 20,000 przebiegała ulice, poprzedzana od muzyki i chorągwi z rozmaitemi napisami. Wojska stojące na załodze w *Manchester* nie są dostatecznemi dla wstrzymania wicherzycieli, i posilki tam przysłane zostały z *Bolton*. Pożary ciągle też trwają.

— Ministrowie zmniejszyli o 10,000 f. szterl. pensyą lorda-porucznika Irlandyi, która wynosiła do 30,000 f. szterl.

— Sir *R. Spencer*, dowódzca okrętu królewskiego, *Madagaskar*, brat lorda *Althorp* umarł w *Alexandryi*; oczekiwano go w *Londynie* i miano mu powierzyć inspekcją artyleryi.

— Wielki sędzia przysięgły, *Londyński*, kazał aresztować więgarza *Ryszarda Carlile*, obwinionego o puszczenie w obieg dzieł i pisemek, zachęcających poddanych królewskich do buntu; dzieła te podbudzają także do niszczenia machin.

— Ma nastąpić śrództwo względem wyboru *Hunta*; co będzie będzie mu przeszkodą jeszcze około czterech tygodni do ukazania się w izbie niższej. (J. d. S. P.)

FRANCYA.

Paryż d. 19 grudnia.

Monitor zawiera długi artykuł o projekcie ufortyfikowania miast *Lyonu* i *Paryża*. Donosi, iż w *Lyonie* znaczna liczba obywateli ofiarowała dobrowolnie zupełne rozrządzenie swoich własności, które zostaną objęte w robotach obrony. Miasto *Paryż* nie będzie otoczone bastyonami, lecz tylko okopami, w celu zabezpieczenia od napadu, lub uderzenia.

— Oddział wojska, z 15,000 złożony, ma być utworzony w *Grasse*, dla pilnowania granicy krainy sardyńskiego; składać się będzie w części z półków powracających z *Algeru*.

— Dawniejszy pierwszy minister hiszpański, P. *Pizarro*, komandor wielu orderów, który wypędzony jest od lat siedmiu ze swego kraju, przybył do *Bordeaux*. P. *Pizarro* udaje się do Hiszpanii, korzystając z zupełnej amnestyi, która iemu i wielu innym jego rodakom została udzieloną. Powiada, że Jenerał *Morillo* jest w tejże liczbie.

— Korweta *Astrolabe* przybyła dnia 8 grudnia do *Tulonu*, płynąc z *Algieru*, który opuściła dnia 2. Konsul Króla sardyńskiego przeprosił się na ten korwecie z całym swoim domem. Bey *Tutleri* przybył do *Algieru* dnia 1 z orszakem, złożonym ze 50 osób. Jenerał *Clausel* przybył wkrótce potem. Głównie dowodzący chciał z razu wygnać z kraju niebezpiecznego naczelnika; lecz postanowił czekać w tym względzie rozkazów z *Paryża*. Inny bey został mianowany. W *Mediach* zastawiono załogę; i jenerał *Clausel* do nowej gotnie się wyprawy; sądzą, że zostanie wymierzona na *Konstantynę*.

— Czytamy w *Kuryerze Niższego Renu*, iż odbył się obrząd pogrzebowy na cześć *Benjamin Constanta*, w audytoryum *Temple Neuf*, w tej samej sali, gdzie trzy razy był ogłoszony deputowany.

— W ostatnich dniach, pisze *Kurier północny*, uwięziona została w *Saint-Vaast-lez-Bavay*, imieniem *Serafina*, podejrzana, że była sprawczynią pożaru, który zdarzył się w tej gminie dnia 9 tego miesiąca, i któregooby najokropniejsze były skutki, gdyby z ręką pomocą nie pośpieszyli mieszkańcy *Bavay*. Ta nieszczęśliwa została zaprowadzoną do więzienia tego małego miasteczka.

LISTA CYWILNA.

Oto jest projekt do prawa, względem listy cywilnej, przedstawiony izbie deputowanych przez prezydenta rady ministrów.

Art. 1. Król będzie używał dóbr, stanowiących uposażenie Korony, i pobierać będzie dochód roczny, który zostanie ustanowiony na czas trwania jego panowania, stosownie do art. 9 karty konstytucyjnej.

Uposażenie Korony. Uposażenie korony składa się z dóbr ruchomych i nieruchomych. Dobra nieruchome obejmują *Louvre*, *Tuilleries*, iako też ich posiadłości, zamki, domy, budowle, rękodzielnie, grunta, łąki, folwarki, gaie i lasy, stanowiące szczególne dobra królewskie: *Wersalu*, *Marly*, *St-Cloud*, *Meudon*, *St-Germain-en-Laye*, *Rambouillet*, *Compiègne*, *Fontaineblau*, *Pau* i inne, tak, iak zostały oznaczone prawem z dnia 2 czerwca 1791 roku, przez uchwały senatu z dnia 30 stycznia 1810; dnia 1 maja 1812 roku, dnia 14 kwietnia 1813; przez prawa z dnia 8 listopada 1814 roku, i dnia 15 stycznia 1825, i przez rozmaite inne ustawy, które wydane zostały względem nabywania drogą zamiany dóbr królewskich. Dobra ruchome obejmować będą dyamenty, perły, drogie kamienie, posagi, obrazy, gabinety, biblioteki i inne pomniki sztuk, znajdujące się w skarbcu i różnych pałacach i zakładach królewskich. Staną się własnością korony pomniki i przedmioty sztuk, które zostaną umieszczone w pałacach królewskich, bądź kosztem królewskim, bądź kosztem państwa.

Warunki własności prywatnych w dobrach korony. Dobra ruchome i nieruchome korony nie podlegają alienacji, a zatem nie będą mogły być, ani darowanemi, ani przedanemi, ani obciążone hipoteką. Jednakże zamiana pewnych dóbr, stanowiących uposażenie korony gdy nastąpi, będzie upoważniona przez prawo. Dobra korony nie będą nigdy obciążane długami królów poprzedników. Pensye przez nich pobierane ustają po ich śmierci, iako też te, które były przeznaczone dla urzędników ich domu. Dobra królewskie zysk przynoszące, będą mogły być wypuszczane w arendę. Czas trwania kontraktu arendownego nie powinien przebiegać czasu w kodeksie cywilnym naznaczonego, jeżeli kontrakt emfiteutyyczny nie był prawem upoważniony. Wyjąwszy przypadki wyżej zastrzeżone, własności korony podlegać będą wszystkim prawidłom w kodeksie cywilnym zawartym. Sprawy, których mogą być one przedmiotem, będą wymierzone przeciwko administratorowi naznaczonemu przez Króla, i sądom ustanowionym na rozstrzyganie spraw przeciwko niemu wytoczonych. Dobra ruchome i nieruchome korony, mają być utrzymywane kosztem króla, oraz z sumy i dochodów listy cywilnej.

Dobra dziedziczne własne królewskie. Król zachowa przy sobie posiadanie dóbr, które rozrządzał wprzód przed wstąpieniem swym na tron; dobra, które nabył iakimkolwiek prawem sposobem w czasie swego panowania, do jego szczególnie należą, i stanowią będą własność jego dziedziczną prywatną. Król będzie mógł rozrządzać podług swojej woli dobrami prywatnemi; będzie czynił testament zwykłą formą, nie będąc zgoła obowiązany do zachowania prawideł podziału kodeksu cywilnym ustanowionych. Jeżeli umrze bez testamentu, majątek jego prywatny podług prawa będzie należał do państwa. Wyjąwszy przypadek tu wspomniany, wszelka własność, należąca do prywatnego majątku, podlegać będzie wszystkim prawom, któremi się rządzi

inne własności. Nie będzie już więcej dóbr dziedzicznych nadzwyczajnych. A zatem, wszystkie dobra ruchome lub nieruchome, na wojnie zdobyte, należeć będą do państwa, wyjąwszy jednakże przedmioty, które prawo przeznaczy dla korony.

O dobrach udzielnych należących do domu Orleańskiego. Dawniejsze dobra udzielne domu Orleańskiego, ustanowione w 1661, 1672, 1692 roku, iako też mały lasek Orleański, który początkowie do nich należał, zostawszy zwróconemi do państwa, zostaną następnie rozporządzone: dobra te udzielne stanowiąc będą uposażenie szczególne domniemanego dziedzica korony, gdy dorydzie już lat 18 wieku. Kiedy dziedzica płci męskiej nie będzie, kiedy on nie ma jeszcze lat 18 wieku, albo gdy wstąpi na tron; dobra udzielne domu Orleańskiego przyłączone zostaną do uposażenia korony i nie będą od niej znowu oddzielone, tylko w przypadku wyżej wspomnianym. *Palais Royal* będzie oddzielony od dóbr udzielnych domu Orleańskiego i przyłączony do uposażenia korony z całą częścią, należącą do nadania, z zachowaniem prawnego wynagrodzenia, iako to zastrzeżono jest w akcie stanowiącym wzmiarkowane dobra udzielne. Część tego pałacu królewskiego, nienależąca do nadania, a będąca własnością J. K. W. Xiężny *Adelaidy Orleańskiej*, zostanie do niego przyłączoną drogą nabywania lub zamiany.

Lista cywilna. Król pobierać będzie ze skarbu publicznego, przez cały czas swego panowania, sumę stałą, corocznie 18 milionów, poczynając od dnia 1 stycznia 1831 roku. Będzie wypłaconą za rok bieżący 1830, na wydatki nadzwyczajne Króla i jego domu summa 12 milionów, którego kredyt otworzony jest przez niniejsze prawo.

Uposażenie rodziny królewskiej. W razie śmierci Króla, wyznaczona będzie oprawa wdowie Królowej, pozostałej w życiu. Ta oprawa wdowie składać się będzie z rocznego dochodu i dożywocia prawem naznaczonego. Pałac *Elysée-Bourbon* zostanie przeznaczony na jej mieszkanie.

Wyposażenie młodszych synów królewskich, i xiężniczek córek jego zostanie później prawem ustanowione, stosownie do wieku, w którym zostawać będą Xiążęta i Xiężniczki i stosownie do ich potrzeb.

Obrachowanie dawniejszej listy cywilnej. Lista cywilna i roczna pensya, naznaczona Królowi Karolowi X, iako też Xiążętom z Jego rodziny, przez ustawę z dnia 15 stycznia 1825 roku, uznana jest za tracącą moc swoją od 1 sierpnia 1830 r., dnia, w którym tron ogłoszony został za wakuujący. Kredyt, otworzony na opłatę wspomnianej listy cywilnej i pensyi, ustawą skarbową 8 lipca 1829, jest uznany za nieważny od dnia pomienionego. Przystąpią do obrachowania i kosztów państwa dla likwidacji dawniejszej listy cywilnej. Rachunek stosowny do tego wkrótce będzie dostawiony. Majątek *Chambord*, nabyty przez Króla *Karola X*, pod tytułem nadania dla Xięcia *Bordeaux*, zostanie przyłączony do majątków państwa. Pozostaną własnością Króla *Karola X* dobra, które nabył na mocy prawa z dnia 5 grudnia 1814 r., a których prawo posiadania darował zmarłemu swemu synowi, Xięciu *Berry*. Będzie mógł połączyć prawo pobierania korzyści z samem właścicielstwem. Pensye z dawniejszej listy cywilnej będą przejrane, i te, które zasługiwac będą, aby były zachowane, zostaną umieszczone w budżecie państwa. Tymczasem, nim nastąpi przejrzenie pensyi, będzie wypłaconą trzymiesięczna pensya, pod tytułem pomocniczym, tym z pensyonowanych, których położenie wymagać tego będzie. (*J.d.S.P.*)

PRUSSY.

Berlin dnia 26 grudnia.

Minister wyznań oświecenia publicznego i spraw lekarskich, wyznaczył czterech lekarzy, którzy mają być wysłani do *Moskwy* i do wa-

wnętrz Rosyi, w celu czynienia tam postrzeżeń nad cholerą morbus; tymi są PP. Doktorowie *Dann*, *Quinke*, *Barszczewicz* i *Albers*; ten ostatni mianowany jest naczelnikiem wyprawy. (*J.d.S.P.*)

Szwajcaria.

Lauzanna dnia 11 grudnia.

Okolnik dyrektoryalny z dnia 7 grudnia, który zwoła sejm nadzwyczajny na dzień 25, obeymuje przedmioty następujące: 1) przywrócenie porządku i spokoyności wewnątrz, 2) utrzymanie związków przymierza, iako zasady całego bytu narodowego, 3) starania względem nadania ważności naszym interesom politycznym za granicą. (*J.d.S.P.*)

Sprawy Niderlandzkie.

Haga dnia 25 grudnia.

Król rozkazał podać do wiadomości publicznej, że będzie udzielone przebaczenie dezertorom z prowincyi Brabancyi północnej, którzy opuszczają swoje korpusy przed 10 dniem przyszłego stycznia.

— Obie izby stanów ieneralnych, po ukończeniu swoich zatrudnień zostały rozwiązane i zgromadzą się, iak słyhać, znowu za kilka miesięcy.

— Rząd nie przestaje otrzymywać składek pieniężnych, iako też darow w potrzebach wojennych. Szwaycarowie osiedli w Niderlandach przysłali 1500 zł.

— Gazeta antwerska ogłasza artykuł następujący: „Podług listu z *Flesyngi* dnia 17, admirał *Gobius* pozwolił nakoniec wyieźdzać do *Ostendy* okrętom cudzoziemskim, przeznaczonym do *Antwerpii* i do *Gandawy*; wiele statków korzystają już z tego pozwolenia.

Bruxella dnia 24 grudnia.

Od kilku dni, *P. Parent* i ctery inne osoby zostały aresztowane, iako obwinione o spisek przeciwko rządowi. Byli już zapytywani przez sędziego śledczego.

— Okazuje się z raportu *P. Goblet*, naczelnika komitetu wojennego, że wojsko belgickie liczy teraz 33 batalionów piechoty liniowej i wiele batalionów strzelców, 900 ludzi jazdy, 20 rot artylleryi, z których 15 ieszcze się formuje, a 947 żandarmów, z których 704 jest konnych.

— Na skutek projektu, utworzenia senatu, roztrząsanego przez kongres, senatorowie powinni mieć lat 40 wieku i płacić 1000 zł. prostego podatku. Ponieważ będą wybieranymi przez tych samych wybierców, co i deputowani, okazuje się więc, iż nie będzie istotnej różnicy między dwiema izbami.

— Summa 500,000 zł., została oddaną do rozporządzenia komisyi oświecenia, aby była użytą na potrzeby naukowe.

— Książę *Méan*, arcybiskup *Mechliński* pisał do kongressu list, w którym zachęca, aby zabezpieczono zupełną i ośkowitą wolność wyznania religii katolickiej, iako też oświecenia, które tak ściśle i konieczny ma związek z religią, iż ta ostatnia nie może być wolną, jeżeli oświecenie takim nie będzie; poleca też troskliwości kongressu pensye duchownych. (*J.d.S.P.*)

Królestwo Neapolitańskie.

Neapol dnia 15 grudnia.

Ich K. M. Król i Królowa przybyli dnia 11 z *Portici* do tutejszey stolicy; nazajutrz, *P. Margrabia Latour-Maubourg*, ambassador Francuzki, oraz *P. hrabia Lebzeltern*, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Austriacki, złożyli Królowi swoje listy wierzytelne. (*J. d. S. P.*)

Państwo Kościelne.

Rzym dnia 16 grudnia.

Po przybyciu wielu kardynałów do Rzymu w ciągu dni ostatnich, i po ukończeniu dnia 13 nabożeństwa pogrzebowego, za duszę zmarłego papieża, wszyscy kardynałowie udali się, dnia 14 zrana, do Bazyliki, dla słuchania tam mszy, którą odprawiał kardynał *Pacca*, kanonik kolegium

świętego i dla wezwania Wszechmocnego, aby rządził i oświecał ich w wyborze nowego Papieża. Pierwszy Sekretarz Apostolski, *Mai*, miał potem mowę o ważności wyboru, i o godzinie 3ciej popołudniu, obecni kardynałowie, w liczbie 35, odbyli uroczyste wejście do *conclave*. Kardynał *Ruffo-Seilla*, arcybiskup neapolitański, przybył dnia 15 do *Rzymu*, a nazajutrz wszedł do *conclave*. (*J.d.S.P.*)

Hiszpania.

Madryt dnia 29 listopada.

Hrabia *Osalia*, nasz ambassador w *Paryżu*, mianowany jest ministrem spraw wewnętrznych; miejsce jego zajął *P. Zea Bermudez*, nasz minister w *Londynie*.

— Wszyscy Hiszpani, którzy dostali się w niewolę od czasu wtargnienia wychodźców, zostali rozstrzelani; ale Francuzi otrzymali ulaskawienie. (*J. d. S. P.*)

Portugalia.

Lizbona dnia 4 grudnia.

Don Miguel, w towarzystwie 300 osób ze swojej świty, znajduje się od dwóch dni na polowaniu w *Pinheiro*, w prowincyi *Alenteio*. Kazał on zbudować w lesie *Queluz*, nowe więzienie dla urzędników stępla. Policya została wzmożoną 300 ludźmi. (*J.d.S.P.*)

Wiadomości Literackie.

Znaniomy z wielu pism swoich, które zyskały powszechną wziętość w kraju i za granicą, *P. Tadeusz Butkaryn*, wydaje teraz nowy romans, pod tytułem: *Piotr Iwanowicz Wytygin*, moralno - historyczny romans XIXgo wieku. Przedmiot jego wzięty jest z czasów najeścia Napoleona na Rosyją, i ma obeymować w sobie część *romansową*, *moralną* i *historyczną*. Znajdzie tam czytelnik sceny z prywatnego życia, karykatury, miłosną intrygę, i obok prywatnych zdarzeń, wojenne oraz polityczne wypadki tamtoczesne; będą w nim opisane bitwy, uzbrojenie się narodu, pożar Moskwy, obozy Rosyyski i Francuzki, duch narodowy, wieści między ludem w Moskwie i po wsiach, oraz rysy charakteru znakomitszych osób tej epoki i t. d. Romans ten składać się będzie ze czterech tomów: *Tom pierwszy*, zawierać będzie wypadki zasze przed wojną, *drugi* i *trzeci* w czasie wojny, *czwarty* po wojnie; przytém dołączona będzie winieta i dwie ryciny.

Dzieło to wyjdzie z druku w miesiącu lutym, albo pierwszych dni marca 1851 roku. Cena prenumeraty na wszystkie 4 tomy jest rubli ass. 15, a z przesłaniem r. ass. 17. Życzący prenumerować na nie, zechcą się zgłosić do xięgarza *Iwana Iwanowicza Zaikina* (który jest wydawcą tego dzieła), do jego xięgarni, znajdujących się: w domu Cesarskiej publicznej Biblioteki pod Nrem 18, i w domu *P. Jenerała-Majora Batabina* pod Nrem 28. (z *Ogł. szczeg.*)

1 JP. Sawicki ogłosił w N. 155 Kuryera Litewskiego, że będąc w Apteco po-Gryzerowskiej robił wody mineralne i teraz ie w Apteco pod Słońcem robić zaczął. Gdy takowe ogłoszenie zapowiada, iak gdyby już pomienione wody, po wydaleniu się JP. Sawickiego przestały bydź w Apteco Gryzerów przygotowywane, dla tego zdało się rzeczą sprawiedliwą uwiadomić Publiczność, że tylko JP. Sawicki, przestał w niej spełniać obowiązek Prowizora; wody zaś mineralne, raz zaprowadzone, ciągle się przygotowują z naywiększą dokładnością. Sukcesorowie Gryzera nie ośmielają się przemawiać do łaski Publiczności: bo nikt z upodobania wód nie piia; lecz kogo stan zdrowia zmusi do tego, może dostać każdego czasu i w ich apteco iakiegokolwiek z zaleconych wód gatunku. Stycznia 6 dnia 1851 roku.

Wolno drukować Policmeyster Chrzastowski.(8)

DODATEK